

АКТИВНИ

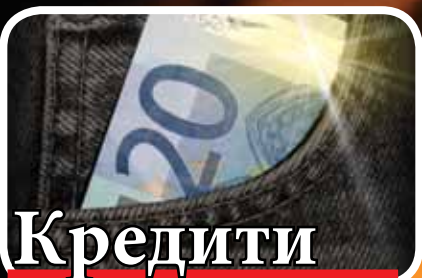
ПОТРЕБИТЕЛИ

www.aktivnipotrebiteli.bg

Храни

Забрана за транс-мазнините

Кредити

Как да изтеглим заем от друга държава в ЕС?

Имоти

Продажба по време на криза

Телевизори

И в тях има опасни химикали

Тест на 20 модела дигитални фотоапарати

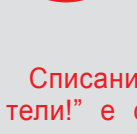
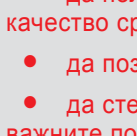
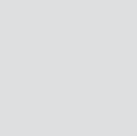
Тест на 18 вида вода за уста

ISSN 1314-0353

9 771312 783004 >

Съдържание

	Актуално	3-4
	Забрана на транс-мазнините	5
	Бързата храна	6
	Качеството на храната в училище	7
	Продажба на имот във ... финансова криза	8
	Как да теглим заем от чужбина	9
	Безопасни детски играчки	10
	Права при самолетни полети	11
	Има ли опасни химикали в телевизора	12
	Безопасна ученическа раница	21

стр. 13-17

На лов за спомени

Избирането и купуването на дигитален фотоапарат може да бъде много объркващо и трудно. Какво е важно да знаете, преди да дадете парите си?

стр. 17-20

Водата за уста

Преди години водата за уста можеше да се види само по холивудските филми. Сега се предлага във всеки магазин. Многообразието е голямо, но колко от видовете вода за уста наистина действат и постигат желания ефект?

Как да съхраняваме дрехите 22

Съхранение на плодове и зеленчуци 22

Електронните фактури 23

Устойчиво потребление 24

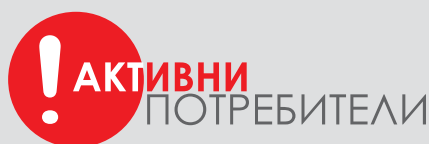
Автогол 25

Алтернативната реклама 26

Опасни стоки 27

Списание "Активни потребители!" не публикува търговски реклами. Издържа се само от вашата подкрепа. Купувайки списанието, вие поддържате независимостта ни от интересите на търговците!

Списание "Активни потребители!" публикува уникални, експертни и независими изследвания, които ви пестят време и пари. Без вашата помощ то няма да може да съществува! Можете да ни подпомогнете като се абонирате за Списание "Активни потребители!"

Списание "Активни потребители!" е списанието, което ви помага:

- да получавате най-доброто качество срещу парите си
- да познавате правата си
- да сте информирани за важните потребителски теми

Издание на
Българска национална асоциация Активни потребители

Председател
доц. д-р Даниела Иванова

Изпълнителен директор
Богомил Николов

Редакционен екип
Мария Попова
Богомил Николов
Светослава Банчева
Николай Златев

Разпространение
Венета Пейчева

Печат
Алианс Принт

ISSN 1314-0353

За абонамент
www.aktivnipotrebiteli.bg/abonament/

Банкова сметка
IBAN: BG67 FINV 9150 1000 0652 34
BIC: FINVBGSF
Първа Инвестиционна Банка АД,

За контакт
София 1000
ул. "Врабча" № 26
тел. 02/989 01 06
факс. 02/989 01 07
bnap@bnap.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Отговорни компании

Фирми сами решиха да изтеглят опасната си продукция от пазара

За по-малко от месец две фирми обявиха, че по своя инициатива ще изтеглят продуктите си от българския пазар като мярка за защита на потребителите. Асоциация „Активни потребители“ приветства отговорното поведение на компаниите и призовава фирмите от всички сектори към подобна саморегулация и контрол, които съответстват на най-добрите световни практики. В първия случай става въпрос за фармацевтична компания. При изследвания се установява, че целулозата, която е използвала за производството на витамини, е от генетично модифициран памук, който не е разрешен в ЕС. На етикетата това не е посочено. Таблетките вече са изтеглени от българската аптечна мрежа. Във втория случай производител на детски стоки обяви, че ще изтегли три свои модела детски столчета за хранене, както и партида надуваеми играчки, клапите на които се отделят лесно и децата може да ги глътнат и да се задавят.

Детски столчета за кола се чупят при удар с 50 км.в час

Evenflo Maestro изтегля 18 000 седалки от пазара в САЩ и Канада

Един от най-големите производители на детски принадлежности в Щатите Evenflo Maestro изтегля от пазара в САЩ и Канада над 18 хиляди детски столчета за автомобил, след като тестове със симулация на челен удар, проведени от Consumer Reports показаха, че седалката може да се напука и да се счупи. Асоциация „Активни потребители“ не изключва такива столчета да притежават и част от българските потребители, които пазаруват от аутлети, магазини втора ръка, чрез интернет сайтове и др., затова ги предупреждава за потенциалната опасност.

Столчетата имат система от собствени колани за по-малките деца, но може да се приспособят и за по-големи деца, които използват само седалката, но се закопчават с колана на автомобила. Независими тестове показват, че при използване на собствената система от колани на столчето, то не издържа на симулиран челен удар с около 50 км. в час. Пластмасовата обвивка на седалката се напуква, а коланите се разхлабват. Когато за пристягане се използва коланът на автомобила, тези дефекти не се проявяват.

Опасните столчета са произведени за пазара в САЩ от началото на януари до

9-и април 2010 г, а за Канада – от началото на януари до 26-ти април 2010 год. Седалките за деца на същата фирма, които са произведени след април 2010 година, са с променен дизайн, преминали са успешно тестовете за безопасност и не подлежат на изтегляне от пазара.

Опасна козметика

Наночастиците на химичното съединение титаниев диоксид се натрупват и задържат в органите и тъканите

Германската агенция за околна среда публикува изследване за последиците от вдишването на наночастици титаниев диоксид. За експеримента са използвани опитни мишки. Титаниевият диоксид (TiO₂) се съдържа в много потребителски продукти, особено козметични, като например кремове за защита от слънце. Изследването показва, че малки количества от наночастиците се натрупват и задържат в органите и тъканите на мишките - в белия дроб, черния дроб, далака, бъбреците, сърцето, мозъка и кръвта. Проучването стига до извода, че са възможни неблагоприятни последици за здравето, ако е налице постоянно третиране с продукти, които съдържат титаниев диоксид.

Месо с фалшиви печати

900 кг. говеждо откриха ветеринари в нелегална кланица

Инспектори от Регионалните ветеринарномедицински служби в Плевен и Ловеч заловиха около 900 кг. говеждо месо, добито в нелегална кланица в гр. Левски. Акцията е проведена по анонимен сигнал, съвместно със служители на Областна дирекция полиция – Плевен и Областна дирекция полиция - Ловеч. Месото е било превозвано в микробус без необходимите разрешителни за транспорт на такива продукти и върху него са били поставени фалшиви печати на кланица в гр. Габрово. Месото е конфискувано и ще бъде предадено за унищожаване в екарисаж. По случая е образувано досъдебно производство.

Информация, вместо реклама на лекарства

Евродепутатите попречиха в новото законодателство да влязат лобистки текстове в полза на фармацевтичните компании

Комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните на Европейския парламент гласува новото законодателно предложение за информацията, която трябва да се дава на широката общественост за медикаментите по лекарско предписание. Асоциация „Активни потребители“, която е член на Европейската потребителска организация BEUC, приветства усилията на членовете на Европейския парламент, които подобриха първоначалното законодателно предложение на Европейската комисия.

BEUC енергично разкритикува първоначалното предложение, което щеше да отвори вратата към рекламирането на медикаменти по лекарско предписание. За щастие, Европейският парламент значително измени този текст, който беше в интерес на фармацевтичните компании, но не и на правото потребителите да получават обективна информация за лекарствата. Евродепутатите промениха текстовете, така че информацията, която фармацевтичната индустрия предоставя за медикаментите по лекарско предписание, да бъде одобрена първо от властите.

Вече има и зелен стандарт - ISO 26000

Потребителите имат право на информация за влиянието на фирмите върху околната среда

След осемгодишно лобиране потребителите вече могат да участват активно срещу глобалните климатични промени. Международната стандартизираща организация International Organization of Standardization, позната у нас като ISO, оповести приемането на стандарта ISO 26000. Това е глобален стандарт за социална отговорност, с който ще бъдат означавани социалните дейности на компаниите на пазара. Едно от изискванията е потребителите да бъдат информирани за влиянието на компаниите върху околната среда. Така всеки потребител ще може да прояви активно поведение на подкрепа в защита на климатичните промени.

Внимавайте с офертите в www.booking.com

Сайтът публикува нереални цени за хотелски резервации в САЩ

Комисията за защита на потребителите (КЗП) съветва българите да не резервират хотели в САЩ през интернет страницата www.booking.com. Търговецът дава невалидни крайни цени на публикуваните оферти. Те не включват допълнителните такси. Нарушението се отнася конкретно за обявени цени на хотелите в САЩ. Сигналът е постъпил в КЗП по европейската система за сътрудничество за защита на потребителите CPC (Consumer protection cooperation). С публикуването на цени, които са по-ниски от реалните, се заблуждават потребителите за сумата, която трябва да платят като крайна цена на резервацията. Това обаче създава илюзорно предимство на интернет страницата пред другите оператори. www.booking.com е регистрирана в Холандия. Удобството на интернет сайта, е че е преведен на повече от 35 езика, в това число и на български, което улеснява резервациите. Собственикът на сайта е бил посъветван да промени цените на хотелите с реални. Учудващо, но търговецът е отказал с мотива, че конкурентите му също не включват всички такси в крайната цена на хотелските резервации за САЩ.

"Пепси" глобени за нелоялна промоция

Обещаната награда надхвърля допустимия размер

Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) наложи глоба в размер на 100 854 лв. на дистрибутора на „Пепси“ за България – фирма „Куадрант Бевъриджис“ ООД за промоционална игра на интернет страницата www.all4class.com, проведена в периода 1 февруари – 20 май 2010 г. Комисията се е самосезирала по повод организираната игра „Един за всички, всички до САЩ. Най-добрият клас отива в САЩ“. В нея е обещана награда, надвишаваща цената на продаваната стока - продукт на марката „Пепси“, с повече от 15 минимални работни заплати за страната. Комисията взема предвид и факта, че кампания е национална и атакува уязвима социална група.

Забрана на транс-мазнините в храните, не само в млякото

**Асоциация „Активни потребители“
призовава България да последва примера
на развитите държави**

България да последва примера на Европа и САЩ и драстично да ограничи употребата на транс-мазнини в храните, настоява Асоциация „Активни потребители“. Министерството на земеделието и храните вече предприе действия срещу влягането на растителни мазнини (включително и хидрогенирани) в млякото, сиренето и кашкавала, но те не трябва да се влягат и в сладоледи, чипсове, вафли, шоколади, банички, бързи закуски и др.

Транс-мазнините се изписват върху етикетите с различни синоними - хидрогенирани мазнини, втвърдени масла, растителна мазнина, растителни масла и др.

Защо ги влягат в храните?

Много от производителите ги използват вместо олио или масло, защото са по-евтини, имат полутвърда консистенция, увеличават срока на годност, обогатяват аромата и вкуса на продуктите и намаляват хладилните изисквания. В България производителите не са задължени да изписват на етикетите колко грама транс-мазнини има в продукта, ограничения няма, така че не е ясно къде и колко се съдържат.

Фактите

- Доказано е, че транс-мазнините увеличават нивата на лошия холестерол и намаляват нивата на добрия холестерол.
- Увеличават риска от инфаркт, инсулт, затлъстяване, ако бъдат консумирани редовно.
- Организмът се справя по-трудно с транс-мазнините, защото те не са характерни за хранителния ни режим и имат температура на топене над 40 градуса. Ако поемането на такива мазнини се комбинира с гореща напитка - кафе или чай, те се разтопяват и проникват в тъканите, където се задържат.

България години наред е сред първите държави в Европа по смъртност от инфаркти и инсулти. Въпреки това хидрогенираните мазнини безкритично се добавят във всички храни като бисквити, кексове, пасти и торти, вафли, маргарини,

масла, чипсове и хамбургери. Пригответи в заведенията за бързо хранене пържене картофи, тиквички и др. също съдържат сериозни дози транс-мазнини.

В света няма допустима норма за съдържанието на транс-мазнини, защото липсва понятие „безопасно количество“. Всяко допълнително увеличаване на приема им повишава риска от коронарна болест на сърцето. Възрастните в САЩ поемат около 6-8 г/ден при максимално безвредно количество 1.5 г/ден.

В Дания е забранено такива мазнини да се използват в заведенията за обществено хранене, а съдържанието им в пакетирани храни е сведено до минимум. Благодарение на 20 годишните усилия на Дания да ограничи приема на хидрогенирани мазнини, смъртните случаи от исхемична болест

на сърцето там са намалели с 50%.

Във Великобритания хранителната индустрия се „самосезира“ в началото на 2007 година след публикации за вредата от транс-мазнините в медицински издания. Най-големите производители обявиха, че ще прекратят добавянето на хидрогенирани мазнини в продуктите си и го изпълниха. На 15 април 2010 г. авторитетен британски медицински журнал призова транс-мазнините „почти да се елиминират в Обединеното кралство през следващата година“.

В Ню Йорк и Калифорния има пълна забрана хидрогенирани мазнини да се използват в ресторантите и заведенията за бързо хранене. В Чикаго ограниченията са частични, но повечето щати работят активно в посока намаляване на ползването и забрана на транс-мазнините.

Мислите, че се храните?...

Уверяваме ви, че гладувате!

От бързата храна се пълнее, но тя не засища

В съвременния свят на технологии и забързан начин на живот „бързата храна“ няма нужда от представяне. Всеки - от 2 годишно дете до 70 годишен възрастен - ѝ се наслаждава. И защо не? Тя е вкусна, евтина и налична по всяко време през деня. Само едно телефонно обаждане и обядът пристига. Какво повече да искаш, когато животът ти е толкова забързан.

Факт е, че „бързата храна“ е много вкусна, но има една подробност. Тя има доста ниски хранителни стойности, що се отнася до необходимите на организма микро и макронутриенти. Това я прави доста нездравословна.

Съществуват 40 хранителни съставки, които не могат да бъдат образувани в организма. Това са мастни киселини, 15 витамина, 14 минерала, 10 аминокиселини. Те са необходими на организма за нормалното му функциониране. Чрез тях тялото ни синтезира приблизително 10 000 различни компонента, жизненонеобходими за поддържането на добро здраве. Всички 40 съставки „работят“ заедно и липсата на която и да е от тях води до намаляване на репродукцията на останалите. Бързата храна ни набавя наситени и транс мазнини, натрий и захар, но в нея липсват някои важни за организма ни вещества.

Наситените и транс мазнини полепват по кръвоносните съдове и увеличават кръвното налягане. Те запушват артериите и увеличават риска от сърдечносъдови заболявания (виж още за ефекта от транс мазнините на стр. 5). Прекомерното количество натрий увеличава обема на кръвта. Много сол води до задържане на вода в кръвта, което пак вдига кръвното. Организмът се нуждае от малки количества натрий, за да функционира добре (около 2400 милиграма на ден). Когато консумираме по-голямо количество, балансът между приема и отделянето на течности се нарушава. Бъбреците не могат да преобразуват излишъка и това води до болести на бъбреците.

Рафинираната захар се свързва с влошаване здравето на зъбите, защото захарта води до разпадането на калция. Това значи, че излишъкът на захар не само че причинява кариеси, но ви излага на риск от остеопороза. Захарта се складира в черния дроб като глюкоза, но той може да задържи само определено количество. Останалата захар навлиза в кръвта като мастни киселини и тялото ги складира. Затова хората, които ядат повече сладко, напълняват. Натрупаните мазнини са трудни за изгаряне и може да доведат до затлъстяване, сърдечни болести и други.

Може би ви прави впечатление как голяма част от хората, когато са гладни, грабват първото нещо, което им привлече погледа. В повечето случаи това се оказва сандвич, дюнер, пържени картофи или нещо друго нездравословно, например сладкиши. Изяждайки тази храна се предполага, че трябва да сме задоволили глада си и да се върнем към обичайните си дейности. Дали на практика се случва така? Ако вие сте сред тези хора, може би сте забелязали как малко след като сте погълнали цялата тази храна, отново изпитвате желание да изядете нещо. Или чувствате умора и ви се приисква да си легнете... Всъщност повторният глад и умората са провокирани от качеството на храната. Гореспоменатите лакомства нямат голяма хранителна стойност за организма. Те само пълнят стомаха, залъгвайки ви за час-два, че сте се нахранили, но на практика организмът не е получил необходимите си микро и макронутриенти, за да функционира. Ставаме свидетели на парадокс - независимо от погълнатото количество храна, организмът гладува. Последствие от лошата храна е и високото ниво на инсулин в организма. Инсулинът е анаболен хормон, който тялото произвежда, за да „потуши“ високите нива на кръвната захар. Кръвната захар се повишава, когато се нахраним и главно от храни, богати на въглехидрати. Високото ниво на инсулина е последвано от неговия спад, което води до чувство на умора. Ето откъде се появява желанието ви да си подремнете, след като сте обядвали.

Когато се храним балансирано с качествена храна, тези постоянни инсулинови пикове и спадове могат да бъдат избегнати. Това неминуемо ни кара да се чувстваме по-добре, по-бодри, във форма и напълно жизнени и работоспособни през целия ден.

Затова не бъдете лошите „шефове“ на организма си, карайки го да гладува, а същевременно изисквайки от него да работи на пълни обороти. Помислете какво бихте могли да направите, за да премахнете вредните навици на хранене.

Здравословна храна в училище

Ученическите столове са добър вариант за обяд, но децата трябва и да закусват

Обядът съставлява една трета от храната, която децата поемат, и за много ученици той преминава в училищния стол. Стандартният обяд в училищния стол се разделя на три порции:

Първо – предястие

За да бъде един обяд здравословен, той трябва да е добре балансиран. Първото ястие би могло да се състои от супа или ориз /може и някои видове спагети, тортелини и други/, или грах, боб, леща, или зеленчуци.

Второ – основно ястие

Основното ястие набляга на месо или риба. Те, от своя страна, биха могли да се комбинират със зеленчуци, салата или яйце.

Трето – десерт

Млечен продукт или плод. Трябва да се вземе под внимание, че някои деца могат да имат непоносимост или алергии както от млечни продукти, така и от някои плодове.

Училищният стол може да изгради полезни навици в учениците. Сред тях на първо място се нарежда правилната хранителна култура, която се гради при децата с време и включва комбинация от разнообразни храни, поднесени в адекватни за възрастта на децата количества. Ако детето се научи да се храни правилно и редовно, в зряла възраст рисковете от проблеми с храненето и заболявания, свързани с тях, значително намаляват. Друго от предимствата на храненето в училищния стол е социалният контакт с връстници. На трето, но не на последно място, се нарежда фактът, че ако ученикът няма възможност да се прибере до вкъщи, за да обядва, столът

става почти задължителен, особено ако другата алтернатива е да се храни набързо с готова и нездравословна храна.

Останалите храненияя

Препоръки към родители и ученици

- Запознайте се с менюто за обяд в училищния стол. Така може да пригответе вечеря, която няма да го повтаря.
- Следобедната закуска би могла да се състои от млечен продукт или плодове.
- Вечерята при децата е подобно на обяда хранене, но количествата са по-малки и една от трите порции се премахва.
- Нека предлаганата храна е разнообразна и балансирана. Избягват се лакомства и готови тестени изделия.
- Пържено и сосове не се препоръчват.
- Фибрите са важна част от правилната диета, те се набавят от зеленчуци, зърнени храни и пълнозърнест хляб.

Закуската

Закуската често се пренебрегва поради ранния час и все още спящите рано сутрин деца. Не трябва обаче да се забравя, че тя е едно от най-важните храненияя през деня, защото трябва да зареди детето с енергия за цялата сутрин, докато дойде време за обяд. Ако детето поеме достатъчно калории на закуска, няма да има нужда да залъгва глада с нездравословни готови закуски през голямото междучасие. Или ако все пак е гладно, един по-голям или по-калоричен плод би могъл да го засити. Но само при положение, че ученикът е закусил добре сутринта.

От добрата закуска не трябва да отсъстват зърнените храни, плодовете и млечните продукти.

Грипът и връщането на училище

Превенцията винаги е била най-добрата практика за борба с грипните епидемии. И ученици, и родители, и учители следва да положат грижи за:

- Най-ефикасната превенция е здрава имунна система. Храната е от решаващо значение за децата – разнообразна, балансирана, богата на плодове и зеленчуци. Бедна на витамини храна е често срещан проблем през зимните месеци.

- Учениците не трябва да пропускат храненияя. Това може и да е малко сложна задача в забързаното ежедневиe, но системното прескачане на закуска, обед или вечеря може да доведе до поредица от проблеми – боледуване на децата, отсъствие от училище и от работа за родителите.

- Спорт. Физическата активност дори и през зимата е гаранция за здраве и силен имунитет.

- Достатъчно часове за сън и почивка.

- Лична хигиена. Чисти ръце, съдове и не на последно място – чисти училищни столове.

Кампания

Не на вредните добавки в храните за деца

Д-р Диди Баев, молекулярен биолог и биохимик, поде кампания, която Асоциация „Активни потребители“ подкрепя, срещу вредните добавки в храните за деца. В писмо до министър-председателя, до парламентарната комисия по здравеопазване, до министъра на земеделието и храните и др. той настоява

да се вземат мерки срещу наличието на натриев глутамат (E621), натриев нитрит (E250) и аспартам (E951) в детските храни и в храните изобщо. Например в детски салам „Сачи“, който се продава навсякъде, се съдържат натриев глутамат и натриев нитрит. „В последните години редица изследвания свързват употребата на натриевия глутамат с познатата хиперактивност и агресия при децата. Също, това съединение се свързва

с проявата на редица невродегенеративни заболявания като паркинсон и алцхаймер. Аспартамът се смята вече за една от най-опасните хранителни добавки и се свързва с причиняване на мозъчни тумори, множествена склероза, епилепсия, родилни дефекти, диабет много други. Натриевият нитрит е мутаген, карциноген и е прекурсор за образуване на много опасните мутагени и карциногени, познати като нитрозамини“, казва д-р Баев.

Продажба на имот... ВЪВ финансова криза

Някои тънкости за привличане на купувачи

Финансовата криза се усети преди всичко в банковия сектор и на пазара за недвижими имоти. Цените на имотите падат, офертите са много, но същевременно банките отпускат по-трудно кредити. Списание „Активни потребители“ споделя няколко бързи съвета и малки хитрости как да продадем най-бързо и резултатно жилището си.

Профилът на купувача

Повечето купувачи на имоти правят задълбочено проучване в интернет и в агенции за недвижими имоти преди сериозно да

пристъпят към оглед на жилища и бъдеща сделка. Те се запознават с цени и зони, видове имоти и потенциални продавачи. На този етап от търсенето купувачите оформят по-голямата част от критериите и предпочитанията си. И все пак продавачът на недвижим имот разполага с лостове да повлияе на решението и купувачът да плати именно за неговия имот.

Цената

Ако искаме да продадем жилището си за шест месеца, може да опитаме със следния модел.

Първи месец

През първия месец проучваме пазара, свързваме се с потенциални купувачи и определяме начална цена. Може още да не сме пуснали обява. Препоръчва се цената да се намалява постепенно, защото така се приближаваме до реалната пазарна цена и шансът да намерим купувач нараства.

Втори месец

След 30 дни, ако нямаме посещения, цената трябва да се свали малко. През този месец вече трябва да обявим жилището за продажба, ако не сме го направили досега, и да сме готови за повече посещения. Изчаква се още един месец за потенциални клиенти.

Трети месец

За два месеца трябва да е имало посещения на недвижимия имот и да получим конкретни оферти. Ако все пак няма оферти, цената трябва да се намали още малко.

Четвърти месец

Това е месецът на „най-добрата цена“. Ако за три месеца няма оферта, тогава пристъпваме към „издирването“ на „най-добрата цена“. За целта трябва да се свържем с всички посетили ни потенциални купувачи и такива, които са склонни да го направят, и да ги приканим да дадат най-добрата си оферта за нашия имот. Така ще съберем различни оферти и ще решим на коя да се спрем. Или просто да преценим доколко нашата цена се разминава с тази на купувачите.

Подготовка на къщата

Първото впечатление. Винаги трябва да мислим, че втори шанс за създаване на първо впечатление в потенциален купувач няма да имаме. Затова е от изключително значение как той ще види нашия имот и какво ще си помисли за него още в първия момент.

Преди да влезе в жилището. Как изглежда стълбището? В какво състояние е вратата на жилището? Работи ли звънецът? Входът чист ли е? Има ли лоша миризма?

Вътре в апартамента. Чиста и подредена ли е къщата? Добре проветрена? Прозорците и подът чисти ли са? Работят ли контактите, електрическите ключове, кранчетата?

Атмосферата. Жилището трябва да е приветливо и да създава приятно усещане в купувача. За да постигнем това, може да вдигнем щорите, да подновим пердетата, да пуснем отоплението, ако е необходимо. А защо не и тиха музика. Това са малки трикове, които ще имат положително влияние върху купувача. А всеки субективен фактор е от значение.

Златното правило

Ако успеем да покажем къщата си на 100% от потенциалните купувачи, със сигурност ще я продадем. Около 50% от тях ще изберат услугите на агенция за недвижими имоти, а останалите 50% ще предпочетат сделка без посредник. Принципът е да се опитаме да достигнем до максимален брой хора.

Как да теглим заем в чужбина

Българите имат право да кандидатстват за отпускане на кредит във всички държави от ЕС

Българинът може да вземе заем във всяка държава членка на ЕС, за да закупи стоки или имущество в родната си страна. Директивата на ЕС за потребителския кредит му дава това право. За целта трябва да си открие сметка в чуждестранна банка и да кандидатства по съответната процедура.

Порталът за потребителско онлайн обучение на Европейската комисия „Долчета“ съветва хората, решили да предприемат тази стъпка, първо да направят проучване на разнообразните продукти, които се предлагат в различните страни членки на ЕС, и да претеглят предимствата и недостатъците.

Основното преимущество за потребителя при тегленето на заем в друга държава членка на ЕС е, че може да се възползва от по-изгодните лихви. Когато сравнява лихвените проценти и разходите по кредита обаче, трябва да обърне внимание и на други аспекти на офертата (например - удържането на данък в съответната държава, банка и др).

Съществуват и потенциални клопки. Например, въпреки по-ниския лихвен процент в чужбина, размерът на месечната вноска може да варира според обменния

курс на валутите. Някои правни аспекти при евентуални (трансгранични) съдебни спорове също не са изяснени.

Освен за обикновен потребителски кредит, българите може да кандидатстват в друга държава от Европейския съюз или в Швейцария за отпускане на студентски кредит. Той се използва за заплащане на таксите за обучение или за издръжка на студента при раждане или осиновяване на дете по време на следването. Кандидатът трябва да е студент или докторант, да не е навършил 35 години, да учи „редовно“ и да не е отстранен или прекъснал обучението си.

Студентски кредити отпускат само от банки, които са подписали типов договор с министъра на образованието и науката. Максималният размер на този тип заеми се формира въз основа на дължимите такси за срок, равен на оставащия срок на обучение на кредитополучателя. Банката отказва да сключи договор за кредит, когато студентът или докторантът има други кредитни задължения, които не е обслужвал повече от 6 месеца.

Повече по този и други финансови въпроси може да научите на <http://www.dolceta.eu/bulgaria/>

Кредит от банка в ЕС

При заем от чужбина, обърнете внимание на следните детайли:

- Каква е цената на трансфера на парични средства между страните.
- Какви ще са разходите за решаване на правни спорове в случаите на съдебен процес.
- Има ли възможност за предсрочно погасяване, при какви условия и др.
- По какъв метод се изчислява лихвата (той е различен за отделните държави).

Как се връща студентският кредит?

Изплащането на кредита може да започне веднага след дипломирането на кредитополучателя или след изтичането на гратисния период.

Гратисният период се удължава (максимум с две години) в следните случаи:

- Прекъсване на обучението поради болест, майчинство или за обучение в друго висше училище или научна организация.
- Когато кредитополучателят се запише в следваща образователно-квалификационна степен (например „магистър“ или „доктор“) в рамките на гратисния период.
- Общият размер на кредита се погасява на равни месечни вноски в срок от 10 години, считано от края на гратисния период. При предсрочно погасяване не се дължат такси, комисиони и допълнителни лихви.

Безопасни детски играчки

Внимавайте за опасни химикали и не купувайте играчки с малки, отделими части за деца под 3-годишна възраст

Купуването на детски играчки е сред най-приятните, но и трудни занимания за родителите. Сред морето от играчки, внесени от Китай и други държави извън ЕС, потребителят не може да е сигурен дали съответната играчка е достатъчно безопасна за неговото дете. С бебетата и най-малките деца непрекъснато има риск от инциденти по време на игра. Асоциация „Активни потребители“ предупреждава, че в ръцете им не трябва да попадат малки предмети, защото може да ги глътнат и да се задавят, да ги пхнат в ушите или нослето си и т.н. Добре е родителите да вземат мерки за безопасност още по време на избора на играчките.

Когато потребителят купува за детето си цветни моливи, боички, пластилин и различни играчки с течности, трябва да е сигурен, че те са произведени от нетоксични материали. Това се обозначава с надпис или знак върху опаковката на съответния продукт. Ако такъв липсва, по-добре родителят да не купува izdelieto, защото малките деца са любопитни, опитват всичко на вкус и има риск да се отровят. Плюшените играчки често провокират алергии при децата, затова се препоръчват произведените от хипоалергични материи. Добре е да се тупат от прах и да се перат често.

В законодателството е предвидено да се дава задължителна информация при продажбата на детски играчки. Например играчки, които са за деца над 3 годишна възраст и може да са опасни за по-малките, трябва да носят предупреждение: „Неподходящо за деца под 36 месеца“ или „Неподходящо за деца под 3 години“. Играчки, които са окачени върху напречна греда, люлки, пързалки и др. трябва да имат инструкции да правилно сглобяване и указание, че е необходимо да се правят проверки и да се поддържат основните части (окачвания, закрепвания, фиксирани към земята и т. н.). Върху кърките и скейтбордовете за деца трябва да има надпис: „Внимание! Да се използва защитна екипировка“, а върху играчките, които се използват във вода: „Внимание! Да се използва само във води с дълбочина под ръста на детето и под наблюдение“.

10 съвета за безопасност

Играчките имат значителен принос за развитието на децата. За да се осигури най-доброто за тях, „Активни потребители“, Европейската потребителска асоциация BEUC и Европейската асоциация за представителство на потребителите в процеса на стандартизация ANEC ви дават следните съвети за безопасност:

1. Винаги купувайте играчки от специализирани магазини и сайтове. Те са по-отговорни към стоката, която продават и обикновено приемат рекламации. Нелоялните търговци са склонни да пренебрегнат здравето и безопасността. Проверете внимателно играчките, закупени онлайн, тези, които детето ви е получило като подарък и играчките втора ръка.

2. Прочетете всички предупреждения и инструкции. Съобразявайте се с препоръките за възраст и безопасност. Не купувайте играчки, които нямат маркировка „CE“. Тя показва, че играчката е в съответствие с всички правила за безопасност на ЕС, които са сред най-строгите в света.

3. Изберете играчки, подходящи за възрастта на детето, за неговите способности и уменията. С детските играчки, които не са предназначени за съответната възрастова група, може да възникнат инциденти.

4. Не купувайте играчки с малки, отделими части, за деца под 3-годишна възраст. Най-малките

са склонни да поставят играчките в устата си и може да се задавят.

5. Следвайте внимателно инструкциите за сглобяване и използване, а след това ги пазете, за да си ги припомните, в случай на нужда.

6. Дръжте под око децата, докато играят. С някои играчки като скутери, ролкови кърки и велосипеди задължително трябва да се използват каски и други съоръжения за безопасност.

7. Проверявайте от време на време детските играчки за износване или нарушаване на целостта. Изхвърляйте счупените играчки веднага.

8. Премахнете всички опаковки и найлоновите торбички. Изхвърлете ги или ги съхранявайте на недостъпно за децата място. При игра с найлонови торбички има опасност от задушаване.

9. Научете децата си да връщат играчките на мястото им. Те не трябва да се намират на стълбите или да са разхвърляни по пода на дома ви.

10. При проблеми с безопасността на играчката, винаги информирайте производителя или търговеца, от когото сте я закупили.

Проверявайте интернет страницата <http://ec.europa.eu/rarex> на европейската системата за бързо предупреждение (RAPEX). Там ще намерите подробна информация за опасни стоки, изтеглени от пазара, включително играчки.

Права при самолетни полети

Потребителят може да получи обезщетение от 125 до 600 евро при голямо закъснение или отмяна на полета

Вече 3 години България е член на ЕС и при пътуване със самолет българските граждани имат същите права като всички пътници в ЕС.

Ако полетът има закъснение

Докато чакате, авиокомпанията трябва да ви предложи съдействие, което включва информация за правата ви, а в случай на закъснение от два или повече часа - безплатна храна и напитки в зависимост от продължителността на чакане, както и изпращането на две безплатни съобщения (по телефон, факс или имейл). В случай на закъснение от пет или повече часа и ако решите да не пътувате, може да поискате връщане на пълната цена на билета. Ако полетът е отложен за другия ден, имате право на безплатно настаняване в хотел и трансфер до него, както и право на храна.

Ако няма място в самолета

Имате валиден билет, явили сте се навреме на летището, но са отказали да ви качат на самолета. Тогава имате право на компенсация между 125 и 600 евро. Сумата зависи от дължината на полета и от закъснението, което сте претърпели поради пренасочването.

Полетът е отменен

Авиокомпанията трябва да ви предложи две безплатни съобщения (по телефон, факс или имейл), безплатна храна и напитки, безплатно настаняване в хотел и трансфер, ако трябва да пренощувате. Допълнително може да ви се предложи да изберете пълно възстановяване на цената на билета в рамките на 7 дни или пренасочване към крайната ви дестинация на първата възможна дата или на по-късна дата, удобна за вас. Имате право на компенсация между 125 евро и 600 евро. Сумата зависи от дължината на полета и от причиненото забавяне, поради пренасочването. Няма право на компенсация, ако полетът е анулиран поради извънредни обстоятелства, които са извън контрола на авиокомпанията, като лошо време например; информирали са ви за анулирането 14 дни преди датата на полета или пренасочването на полета ви е станало във време, близко до първоначално обявения час на полета.

Авиокомпанията трябва да дават предимство на инвалиди и хора с ограничена подвижност. Имате право и да получите подходящо съдействие на всички летища в ЕС.

Ако багажът е закъснял, повреден или загубен

Имате право на компенсация в максимален размер около 1200 евро. Необходимо е да попълните формуляр при пристигане на летището и да изпратите писмена жалба до авиокомпанията след пристигането ви в крайната точка на пътуването в срок от 7 дни при повреден багаж и в срок от 21 дни при загубен багаж.

Телесни повреди и смърт при самолетни инциденти

В определени случаи можете да подадете иск за телесна повреда или смърт, причинени от инцидент по време на полет с европейска авиокомпания, независимо къде

При фалит на авиокомпанията

Внимание: Европейските пътници не са защитени при фалит на авиокомпания или туроператор, ако сами са направили резервацията си по интернет. Потребителските права на гражданите в ЕС и отговорността на въздушния превозвач са определени в Регламент 2027/97 и са изменени с Регламент 889/2002 на ЕК. Те покриват отговорността на авиокомпанията в случай на смърт, нараняване или произшествия. Регламент № 785/2004 се отнася за задължителните застраховки, а 261/2004 - за отменените полети. За съжаление, никъде в тези регламенти не се споменава каква е отговорността на авиокомпанията към потребителите в случай на фалит. В момента защитата на пътниците е подсигурана най-добре в Директивата за пакетните туристически пътувания. В нея се предвижда потребителят да получи обезщетение при фалит на авиокомпанията, но само, ако е резервирал полета си чрез туроператор или туристическа агенция, и то - на място в офиса на посредника, а не по интернет. В момента ЕК провежда консултации за промяна и осъвременяване на тази директива (която е от 1990 г.), така че в обхвата на минималната защита при несъстоятелност да бъдат включени и самостоятелните самолетни билети. Целта е на пътниците да се възстановяват платените суми или да се гарантира обезщетението им, ако авиокомпанията фалира.

се намирате. В този случай имате право на предплащане или покриване на моментните ви нужди от авиокомпанията. Ако компанията отхвърли искането ви, можете да се обърнете към съда.

Съвети за пътниците:

- Винаги се чекирайте навреме на летището, иначе ще загубите правата си.
- Течности над 100 мл. не могат да се внасят в ръчния багаж.
- Направете си списък на съдържанието на куфара и не слагайте там ценни вещи.
- Авиокомпанията е длъжна да ви информира за вашите права.
- Ако авиокомпанията не зачете правата ви, може да потърсите съвет от „Активни потребители“, както и да подадете онлайн жалба до Европейския потребителски център - България, чрез интернет страницата ecc.kzp.bg. Може да подадете оплакване до Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ към Министерството на транспорта. Стандартен формуляр за подаване на оплакване има на http://caa.gateway.bg/upload/docs/Reg26_comp_form11.doc.

Има ли опасни химикали в телевизора?

Проучване, проведено от Грийнпийс (Greenpeace), показва кои големи корпорации полагат усилия да премахнат от продуктите си - в случая телевизори, опасните химикали, застрашаващи човешкото здраве.

Директива на ЕС забранява от юли 2006г. използването на живак, олово, шествалентен хром, кадмий и някои видове бромiran ретардант в електрониката. Директивата се оказва важен стимул за провеждане на много изследвания и търсенето на безопасни заместители на забранените и опасни субстанции. Въпреки това има опасни химикали, които не са включени в този списък, а и той влиза в сила сравнително отскоро.

Потребителят трябва да знае, че със сигурност такива вещества се срещат в по-старите модели телевизори и електроника. Едва от 2006 г. насам може да се говори за тяхното намаляване или пълно извеждане от производството.

Най-добрата гаранция за нашето здраве е като потребители да изискваме от компаниите постепенно да премахват опасните химикали от стоките си и да ги заменят с безопасни алтернативи. Това е бавен и скъпоструващ процес, а и ще попитате: Как да окажем натиск на големи международни корпорации? Лесно! Просто ще преценяваме какво искаме да купуваме и използваме всеки ден. **За целта трябва да познаваме политиката на отделните компании в тази област.**

Мобилни телефони, компютри и телевизори могат да съдържат редица опасни вещества. PVC например се среща в мобилни телефони и електрически кабели, използвани за компютри и телевизори.

Всички компании се съобразяват с наложената европейска директива. Но има и такива, които отиват по-далеч, като се опитват да премахнат и опасни субстанции, които обаче не са включени в новото законодателство и следователно не са забранени.

Sony е една от компаниите, отбелязващи напредък в премахването на опасни химикали от телевизорите. Компанията заявява, че ще се откаже от всички видове PVC и бромiran ретардант в продуктите си, а Грийнпийс следи за изпълнението на това обещание.

LGE също поема ангажимента да спре използването на PVC и бромiran ретардант, като заявява, че от 2008 г. няма да ги включва в производството си. Компанията обаче не предоставя на Грийнпийс списък със субстанциите, заместващи опасните химикали, нито график кога ще се състои извеждането на тези химикали от производството.

Philips забранява използването на някои опасни химикали в продуктите си съгласно европейската директива и поема ангажимента да премахне всички видове бромiran ретардант от януари 2006г. Заявяват, че на пазара ще могат да се намерят напълно изчистени от този химикал продукти. Същевременно компанията твърди, че изобщо не използва шествалентен хром в производството си. Що се отнася обаче до PVC, Philips обещава само да намали употребата му и няма график за пълното му извеждане от производството.

Кое им е опасното на химикалите?

Фталатите се свързват с проблеми в половата и хормоналната система. Уврежданията могат да настъпят още в детска възраст.

Бромираният ретардант може да навреди на черния дроб, мозъка, нервната система и в някои от случаите - на хормоналната система.

Перфлуорните химикали е възможно да причинят проблеми с растежа, да увредят имунната система и да повлияят отрицателно на щитовидната жлеза.

Бисфенолът може да нанесе поражения на мъжката полова система, да увеличи риска от някои видове рак, да причини проблеми със затлъстяване, инсулинова резистентност и дори да причини спонтанен аборт.

На лов за спомени

Избирането и купуването на дигитален фотоапарат може да бъде много объркващо и трудно. Какво е важно да знаете, преди да дадете парите си?

На пазара се предлагат стотици различни видове модели и марки фотоапарати на цени от няколко стотин до няколко хиляди лева. Някои са достатъчно малки, за да се поберат в джоба ви, но има и големи, професионални апарати. Едни са лесни, а други - прекалено трудни за използване. Нека ви помогнем при избора, като набележим въпросите, на които трябва да си отговорите, преди да спрете вниманието си върху определена марка и модел.

Колко е разумно да похарчим?

За много хора цената е основният фактор при купуването на фотоапарат. Ако сте решили да си купите обикновен фотоапарат, без прекалено много функции, който ще използвате за любителски снимки, цените варират между 140-150 до 300-400 лева, в зависимост от марката и модела. Ако искате професионален огледално-рефлексен апарат цените са от 500-600 до над 1300 лева. Винаги, преди да купите апарат, се запитайте с каква цел го купувате и за какви снимки ще го използ-

вате. Това трябва да бъде едно от нещата, определящи вашия избор.

При дигиталните фотоапарати съществуват огромни разлики от модел до модел. Затова ще разясним техните основни възможности.

Оптично и дигитално увеличение (zoom)

Оптичното увеличение се получава чрез промяна на разстоянието между няколко лещи. То увеличава обекта, който искаме да заснемем. Най-разпространеното оптично увеличение е 3x, но има апарати с увеличения от 5x до 30x. При дигиталното (цифрово, софтуерно) увеличение липсващите пиксели се добавят от апарата с помощта на вграден алгоритъм, което неминуемо снижава качеството на снимката. За съжаление някои фотоапарати разчитат само на дигитално увеличение, каквито са например повечето вградени в мобилните телефони. Професионалните фотоапарати обикновено не притежават цифрово увеличение.

Стабилизатор на изображението

Все повече апарати разполагат със стабилизатор на изображението – устройство, което компенсира движението на самия апарат, докато го държим в ръка и снимаме, за да не се размазват снимките. Съществуват както цифрово, така и оптично стабилизиране на образа. Въпреки това, най-добре си остава механичното стабилизиране, тоест апаратът да бъде държан неподвижно или поставен на неподвижна повърхност или статив.

Разпознаване на лица

Тази функция позволява на устройството да разпознава лица на снимката и да се фокусира върху тях. Интересен и забавен факт е, че някои апарати разполагат и с допълнителна функция за разпознаване на усмивки и в момента, в който в обхвата на обектива попадне усмихващо се лице, апаратът го заснема.

продължава на стр. 17
www.aktivnipotrebiteli.bg

Canon Digital Ixus 210

- + широкоъгълни лещи (24 mm rel.)
- + дисплей с функции на докосване
- + стабилизираща изображението система (optical)
- + възможност за HDMI връзка
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- няма вградена памет
- няма визьор

Canon Digital Ixus 130

- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + стабилизираща изображението система (optical)
- + възможност за HDMI връзка
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- няма вградена памет
- няма визьор

Nikon Coolpix L110

- + увеличена възможност за оптично приближение (15x)
- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + възможност за HDMI връзка
- + филтър, отстраняващ шума на вятъра при записване на видеоклип
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- + постоянно активно фокусиране по време на заснемане на видеоклип
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (43 MB)
- няма визьор
- няма презареждащи се батерии в комплекта

Nikon Coolpix L22

- + стабилизираща изображението система (електронно)
- несменяема вградена памет (19 MB)
- няма визьор
- няма презареждащи се батерии в комплекта
- има вход за свързване с телевизор, но в комплекта не е включен необходимият за това кабел

Panasonic Lumix DMC-FP1

- + стабилизираща изображението система (optical)
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (40 MB)
- няма визьор

Panasonic Lumix DMC-FS10

- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + стабилизираща изображението система (optical)
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (40 MB)
- няма визьор

Pentax Optio I-10

- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + настройките за фокусиране могат да бъдат регулирани ръчно
- + стабилизираща изображението система (optical)
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (26,7 MB)
- няма визьор

Sony Cyber-shot DSC-W310

- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + слот за два вида карти с памет (SDHC и MemoryStick Duo)
- + стабилизираща изображението система (optical)
- софтуерът за качване на снимки е инсталиран само на самия апарат
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (6 MB)
- няма визьор
- няма възможност за добавяне на външна карта с памет

Olympus μ-9010

- + увеличена възможност за оптично приближение (10x)
- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + възможност за HDMI връзка
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (1930 MB)
- няма визьор
- софтуер и упътване за употреба са качени само на самата памет на апарата и са достъпни само ако картата с памет е премахната

Samsung PL100

- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + втори монитор, разположен от предната страна на апарата (30 x 22 mm, 61 kpixel)
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (5 MB)
- няма визьор
- няма възможност за добавяне на външна карта с памет
- има вход за свързване с телевизор, но в комплекта не е включен необходимият за това кабел

Casio Exilim EX-FH100

- + увеличена възможност за оптично приближение (10x)
- + широкоъгълни лещи (24 mm rel.)
- + възможност за записване на изображенията в RAW формат
- + режим на напълно ръчно контролиране на настройките
- + настройките за фокусиране могат да бъдат регулирани ръчно
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + възможност за HDMI връзка
- + високоскоростно заснемане на видео с 1000 кадъра в секунда, шест различни настройки
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (85,9 MB)
- приоритетен режим при бързо последователно снимане
- няма визьор
- няма възможност за добавяне на външна карта с памет

Sony Cyber-shot DSC-W350

- + широкоъгълни лещи (26 мм.)
- + слот за два вида карти с памет (SDHC и MemStickDuo)
- + стабилизираща изображението система (optical)
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (45 MB)
- няма визьор
- софтуерът за сваляне на изображенията от апарата е разположен само на вградената памет

Olympus μ-5010

- + широкоъгълни лещи (26 мм.)
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + възможност за HDMI връзка
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (876 MB)
- няма визьор
- софтуер и упътване за употреба са качени само на самата памет на апарата и са достъпни само ако картата с памет е премахната

Sony Cyber-shot DSC-T99

- + широкоъгълни лещи (25 мм.)
- + дисплей с функции на докосване
- + стабилизираща изображението система (оптично-то не може да се изключва)
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- + постоянно активно фокусиране по време на заснемане на видеоклип
- несменяема вградена памет (32 MB)
- слот за два вида карти с памет (SDHC и MemoryStick Duo)
- няма визьор

Casio Exilim EX-Z35

- + настройките за фокусиране могат да бъдат регулирани ръчно
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- има вход за свързване с телевизор, но в комплекта не е включен
- необходимият за това кабел
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (16,9 MB)
- няма визьор
- няма възможност за добавяне на външна карта с памет

Nikon Coolpix L21

- + стабилизираща изображението система (електронно)
- има вход за свързване с телевизор, но в комплекта не е включен
- необходимият за това кабел
- няма включена карта с памет в комплекта
- несменяема вградена памет (19 MB)
- няма визьор
- няма презареждащи се батерии в комплекта

Casio Exilim EX-Z550

- + широкоъгълни лещи (26 мм.)
- + настройките за фокусиране могат да бъдат регулирани ръчно
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- несменяема вградена памет (24,5 MB)
- няма визьор
- не се предоставя допълнително зарядно устройство

Samsung PL80

- + широкоъгълни лещи (28,2 мм.)
- + стабилизираща изображението система (optical)
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + видео стабилизатор
- несменяема вградена памет (86 MB)
- няма визьор
- не се предоставя допълнително зарядно устройство
- има вход за свързване с телевизор, но в комплекта не е включен
- необходимият за това кабел

Pentax Optio H90

- + широкоъгълни лещи (28 мм.)
- + настройките за фокусиране могат да бъдат регулирани ръчно
- + стабилизираща изображението система (електронно)
- + видео стабилизатор
- + записване на видео с 1280x720 резолюция
- несменяема вградена памет (32,7 MB)
- няма визьор

Olympus FE-5030

- + широкоъгълни лещи (26 мм.)
- + стабилизираща изображението система (механично)
- + видео стабилизатор
- несменяема вградена памет (49,5 MB)
- няма визьор
- няма възможност за продължително активно снимане

ВАЖНО

Не се подлъгвайте от рекламните трикове, представящи впечатляващи числа на увеличение – имайте предвид, че това е или само софтуерното увеличение, или е сбор от всички видове увеличения, с които разполага апаратът.

Любопитно

**Какво представляват
мегапикселите?**

Когато в едно изображение има един милион пиксела - това е мегапиксел. Колкото повече мегапиксела притежава един фотоапарат, толкова повече точки са събрани в изображението и съответно апаратът има по-голяма разделителна способност. Големата разделителна способност ви помага, ако имате нужда не просто от снимки за спомен, а от такива, които ще разпечатват във формат за постер например. Но запомнете – броят на мегапикселите на един апарат НЕ Е от основно значение за качеството на изображенията, които заснема.

Марка и модел	Технически характеристики					Оценки от тестовете														
	Цена (лв.)	Ефективни мегапиксели	Обявено оптично увеличение (zoom)	Максимална резолюция на снимка	Вградена памет (МВ)	Качество на снимане														
						Резолюция	Възпроизвеждане на цветовете	Практически снимки	Представяне при слаба светлина	Автофокус	Качество при снимане в Макро режим	Качество на автоснимане при разпознаване на лица	Общо качество на снимки	Качество на клипове	Монитор	Светкавица	Скорост на снимане	Многофункционалност	Удобство за употреба	ОБЩА ОЦЕНКА (0-100)
NIKON Coolpix L110	435	12	15	4000/3000	43	3,6	4,7	4,8	4,8	4,0	4,9	4,6	4,6	3,6	3,9	4,8	4,0	3,8	3,9	65
CASIO Exilim EX-FH100	555	9,98	10	3648/2736	85.9	4,1	4,7	4,0	4,4	3,3	2,6	4,3	4,3	4,5	3,1	4,3	3,8	4,1	3,9	62
CANON Digital Ixus 210	538	14	5	4320/3240	0	2,3	4,7	4,5	4,1	4,0	3,1	4,2	3,9	4,1	4,2	4,5	4,1	3,8	4,0	62
CANON Digital Ixus 130	310	14	4	4320/3240	0	3,1	4,4	4,1	4,1	4,3	3,9	3,8	4,0	4,5	3,9	4,1	4,2	3,4	3,9	61
PANASONIC Lumix DMC-FS10	299	12	5	4000/3000	40	3,5	4,1	4,4	4,7	4,0	3,5	4,1	4,3	3,7	2,8	4,1	4,4	3,8	4,1	60
NIKON Coolpix L21	145	7,99	3,5	3264/2448	19	3,8	5,2	4,5	4,4	3,3	3,9	4,8	4,3	2,9	3,1	5,0	4,3	3,6	4,0	59
PANASONIC Lumix DMC-FP1	312	12	4	4000/3000	40	3,5	4,4	3,8	4,2	3,3	3,4	3,0	4,0	3,7	2,9	3,9	4,5	3,8	4,1	58
OLYMPUS µ-9010	421	13,79	10	4288/3216	1930	3,6	5,0	4,1	3,9	3,5	5,0	4,4	4,2	3,5	3,5	4,4	3,8	3,4	3,4	57
CASIO Exilim EX-Z550	320	14	4	4320/3240	24.5	3,4	4,2	3,6	4,5	3,8	4,0	3,2	4,0	3,6	3,4	3,9	3,8	3,7	3,8	57
NIKON Coolpix L22	183	12	3,6	4000/3000	19	3,8	4,3	4,1	4,1	3,0	3,9	3,0	3,9	3,3	3,3	4,6	3,6	3,5	3,6	55
PENTAX Optio I-10	329	12	5	4000/3000	26.7	3,0	4,8	3,6	4,6	3,8	2,4	3,0	3,8	3,2	3,1	3,8	4,4	3,5	4,0	55
SONY Cyber-shot DSC-W350	316	14	4	4320/3240	45	4,0	4,4	3,5	3,1	1,5	3,3	3,7	3,5	3,6	3,1	4,3	4,2	3,7	4,0	55
SONY Cyber-shot DSC-T99	439	14	4	4320/3240	32	3,7	4,0	4,1	4,1	3,3	4,8	4,9	4,2	4,1	3,0	4,0	3,0	3,0	3,1	55
OLYMPUS µ-5010	293	13,79	5	4288/3216	876	3,2	3,9	3,8	4,7	4,5	3,2	3,1	4,0	4,0	3,3	4,0	3,5	3,6	3,3	55
SAMSUNG PL80	284	12	5	4000/3000	86	3,4	4,2	4,0	4,2	3,3	2,4	4,7	3,8	3,5	3,1	4,2	3,4	3,7	3,5	54
SAMSUNG PL100	343	12	3	4000/3000	5	3,0	4,8	4,2	4,6	4,0	2,7	3,6	4,0	3,0	2,7	4,2	3,8	3,5	3,7	53
PENTAX Optio H90	239	12	5	4000/3000	32.7	2,7	3,7	3,5	4,3	3,3	2,9	2,9	3,5	3,5	3,3	3,3	4,4	3,4	4,1	53
CASIO Exilim EX-Z35	199	12	3	4000/3000	16.9	3,5	4,4	4,2	3,8	3,3	2,4	4,8	3,8	3,4	2,6	3,6	3,2	3,5	3,3	50
OLYMPUS FE-5030	257	13,79	5	4288/3216	49.5	3,5	3,9	3,3	4,0	3,0	2,8	3,8	3,6	3,2	3,0	3,8	3,4	3,3	3,4	50
SONY Cyber-shot DSC-W310	230	12	4	4000/3000	6	3,4	3,9	3,8	3,6	3,5	3,1	4,6	3,7	2,9	2,3	3,0	3,4	3,4	3,4	47

Легенда на оценките в теста

Оценките по отделните показатели са по скалата:
1 (най-ниска оценка) до 6 (най-висока оценка)

ОБЩАТА ОЦЕНКА (рейтинг) на продукта е от 0 – 100 точки:

> 61 - Много добра
51-60 - Добра
41-50 - Задоволителна
< 40 - Минимална

продължение от стр. 13

LCD дисплей

Разбира се, не трябва да забравяме, че и дисплеят на нашия апарат има голямо значение. Най-разпространени са 3,5 (8,9 см.) инчовите дисплеи. Общо взето те са доста по-добри в показването на това, което ще заснемете, отколкото визьорите при обикновените лентови фотоапарати, но са доста трудни за гледане при слънчево време или при директно осветяване. Да не забравяме, че по-големият дисплей означава и по-голям разход на батерия, за да го захранва.

Светкавица

Сама по себе си светкавицата е необходима екстра, но тъй като вече не се срещат апарати без светкавица, ще се спрем на едно нейно допълнение, съществуващо само при дигиталните фотоапарати – възможността да се избегне появяването на червени очи на снимката. Това се постига още по време на заснемане чрез примигване на светкавицата. Ефектът не може да бъде наречен точно „предотвратяване на червени очи“, но позволява максимално да се намали възможността от проявяването на този дефект върху снимката. Когато апаратът се настрои да използва тази функция, работата със заснетите изображения значително се улеснява.

Файлови формати на заснетите снимки

Най-разпространеният формат е JPEG, но някои апарати заснемат и в RAW формат. В RAW изображението не е компресирано и снимката е с доста по-високо качество. Размерът на файла обаче е по-голям и се изисква повече пространство за съхранение на снимките.

Кarti с памет

Повечето апарати се предлагат в комплект с карта с памет, която най-често варира между 256 MB и 1 GB. Напоследък хората искат все повече пространство, така че тази карта може да бъде заменена с по-го-

Любопитно

Какво представлява дигиталният фотоапарат?

Обикновеният фотоапарат събира светлина от заобикалящата ни среда, като я фокусира върху филмовата лента и там чрез химична реакция изображението се „улавя“. Разликата при дигиталния фотоапарат е, че вместо филмова лента, устройствата разполагат със сензор, който реагира на светлината и изпраща електрически импулси.

Устройството получава информация от сензора, като я запазва под формата на голямо количество много малки точки, наречени пиксели, в един дигитален файл. Обикновено това става на картата с памет на фотоапарата.

ляма. Тенденциите в модернизирание и уголемяване на пространството за съхранение на снимките стигат дотам, че някои скъпи модели професионални апарати поддържат карти с големина до 2 терабайта (2000 GB). Имайте предвид, че закупуването на допълнителни карти с памет увеличава общия разход за апарата ви, затова е за предпочитане да изберете модел с по-голяма вградена памет.

Свързване

За да можем да прехвърляме и запазваме нашите снимки на компютър, различните марки и модели предлагат различни начини на свързване. Най-разпространеният е чрез USB кабел. Използват се още Bluetooth връзка, връзка с инфрачервен порт, без-

жична мрежова връзка и дори кабелна или безжична връзка с принтер за директен печат и копиране на изображения.

Заснемане на видео

Въпреки че фотоапаратите се използват основно за снимки, те притежават и функция за заснемане на видеоклипове. Качеството, разбира се, не е толкова високо, както ако се използва видеокамера, но стават за любителски клипчета. Напоследък все повече марки налагат на пазара фотоапарати с възможност за заснемане на клипове във HD формат.

Така се постига по-добро качество, а клиповете може да се гледат на модерни телевизори и компютърни монитори, разполагащи с HD формат.

Как тествахме?

В теста са включени 20 модела цифрови фотоапарати, тествани от ICRT (International Consumer Research and Testing)

Закупуване на тестови модели: 2010

Проучване на цените: Ноември 2010

Качество на заснетото изображение

Оценяват се както големината или резолюцията на заснетото изображение, така и възможността му за точно

и максимално ясно пресъздаване на цветовете, работа при различни светлинни условия, изкривяване на образа както при приближаване, така и при заснемане в макро режим.

Светкавица

Оценява се както интензивността и бързината на примигване на светкавицата, така и степента на осветеност от различно разстояние.

Екран/Монитор

Оценява се както големината и качеството на изображенията на екрана, така и възможността те да се виждат добре при различна осветеност.

Удобство при употреба

Оценява се както формата и големината, така и компактността на апарата, неговото тегло, удобството за хващане и работа с устройството, премахването и смяната на батерията и картата с памет.

Водата за уста

Преди години водата за уста можеше да се види само по холивудските филми. Сега се предлага във всеки магазин. Многообразието е голямо, но колко от видовете вода за уста наистина действат и постигат желания ефект?

Никой не обича да ходи на зъболекар, а това може да се предотврати лесно с един ежедневен ритуал – поддържането на устната хигиена. Редовното миене на зъбите с паста за зъби и вода за уста могат да ви спестят значителни разходи за стоматологична помощ. Специалистите често съветват, че само четката и пастата за зъби не са достатъчни за поддържането на добра хигиена и препоръчват ежедневна употреба на вода за уста – продукт, целящ да подобри хигиената на устната кухина. На пазара вече има голямо разнообразие – от обикновени до специализирани и медицински води. Изборът на подходящата вода може да бъде много труден.

Производителите на вода за уста твърдят, че техните продукти предотвратяват появата на кариес, зъбен камък, плака и гингивит. Нашето изследване установи, че голяма част от предлаганите води не са толкова ефективни и не постигат резултата, който обещават.

Защита срещу кариес

За да бъде ефективна и да осигурява защита срещу кариес, водата за уста трябва да съдържа флуорид с концентрация от 200 – 500 мг/кг. Употребата на такава вода се препоръчва като допълнение към ежедневната грижа за зъбите и предотвратява появата на кариеси.

Ефикасността на флуорните съединения зависи от концентрацията на нивото на pH. Ниското ниво на pH в комбинация с флуорида има положителен ефект за предотвратяване на появата на кариеси. Докато при високо pH ниво, не може да се очаква предпазване от кариес и пародонтит. Допълнителната употреба на паста за зъби, съдържаща флуорид, или флуорирана готварска сол е препоръчителна за подобър ефект. Поради риск от поглъщане, водата за уста, съдържаща флуорид, не се препоръчва за деца под 6 годишна възраст.

Защита срещу плака и гингивит

Изследването ни установи, че в повечето води за уста са добавени антибактериални активни вещества, с цел да намалят едновременно плаката и гингивита. Едно от тези вещества е Хлорхексидин, който в концентрация от 0.2% е по-известен като „химическа четка за зъби” и е единствената истинска съставка анти-плака. Поради страничните ефекти, които може да причини – потъмняване на зъбите и промени в усещанията за вкус, трябва да се използва само при специфична терапия, по лекарско предписание и контрол на продължителността на използване. Употребата на 0,06% Хлорхексидин също е ефективно за намаляване на плаката и гингивита и има

по-малка вероятност да причини гореспоменатите странични ефекти. Също така за предотвратяване на появата на кариеси и намаляването на плаката и гингивита доказан ефект имат аминофлуоридът, етеричните масла и цетилпиридин.

Друго антибактериално активно вещество, използвано във водите за уста, е **натриевият бензоат**, но неговият ефект за намаляване на плаката не е клинично доказан.

продължава на стр. 20

Съвет

Редовните профилактични прегледи при зъболекар, правилното и цялостно миене с паста за зъби, съдържаща флуор, правилното използване на четка за почистване на междузъбното пространство или конци за зъби и изплакването с вода за уста са четирите компонента на добрата устна хигиена и здравите зъби. Така можете да си спестите значителни разходи за стоматологична помощ.

Марка произ- водител	Наимено- вание на продукта	Информация за продуктите								Резултати от тестовете											
		Средна цена на продукта в лева/евро	Количество в ml	Количество за една доза в ml	Цена за една доза	Обявена за- щита против:				Стоматологична оценка		Активни състав- ки за защита против:		Декларация		Химико-технически свойства					
						Кариес	Дентална плака и гингивит	Пародонтит	Зъбен кавък	Предотвратяване на кариес поради нали- чие на флуорид	Предотвратяване на зъбна плака и гингивит	Плака и гингивит	Зъбен камък	Употреба от деца	Активни съставки за осигуряване на желания ефект	pH	Флуорид mg/kg	Алкохол в%	Хлорексидин съдър- жание	Цетилпиридин хлорид в %	Масло от чаено дърво в %
Продукти предлагани в България																					
Listerine	Freshmint Zahn- & Zahnfleisch- Schutz	12 лв	500	20	0.48	да	да	не	не	адек- ватно	добро	Етерични масла, натриев бензоат, бензоена киселина	не	да	да	4.3	87 ²⁾	17.2	n/a	n/a	n/a
Colgate	Plax Multi – protection	4 лв	250	Доза- тор	-	да	да	да	не	задо- воли- телно	добро	CPC	не	да	не	5.9	101 ²⁾	5.5	n/a	0.06	n/a
Colgate	Whitening	4 лв	250	Дозатор	-	да	да	не	не	задо- воли- телно	неза- дово- лител- но	не	не	да	да	7.7	115 ²⁾	5.4	n/a	n/a	n/a
Eludril	Solution for mouthwash	8,80 лв	500	10	0.36	да	да	да	не	няма	добро	CHX	не	не	да	6.6	n/a	31.5	0.08	n/a	n/a
dm/ Dontodent Junior	Junior Mundspülung Erdbeere	3,40 лв	250	10	0.14	да	да	не	не	задо- воли- телно	неза- дово- лител- но ¹⁰⁾	Фенокси- етанол	не	да	да	6	186 ²⁾	n/a	n/a	n/a	n/a
Sensodyne	Solution for sensitive teeth	8 лв	300	10	0.13	да	да	да	не	добро	добро	CPC	не	да	да	6.5	233 ²⁾	n/a	n/a	0.05	n/a
Lidl/ Dentalux	Dentalux Mouthwash X-Tra Mint	1,99 лв	500	20	0.0796	да	да	не	да	добро	задо- воли- телно	Цинк хлорид, AmF	Цинк хло- рид	да	не	5.1	247 ²⁾³⁾	11.1	n/a	n/a	n/a
Продукти, достъпни по Интернет																					
Aquafresh	Extra fresh	3 €	600	10	0.05	да	да	не	не	добро	добро	CPC	не	да	не	7.4	227	14	n/a	0.05	n/a
Chlorhexamed	Zahnfleisch- Schutz Mundspül- Lösung	5 €	300	10	0.16	да	да	да	да	добро	добро	CHX	не	да	да	5.7	226 ²⁾	5	0.06	n/a	n/a
Fluocaril	Bi-Fluoré Bain de bouche au fluor après brossage	4,40 €	300	10	0.15	да	да	не	да	добро	неза- дово- лител- но	не	не	да	да	5.4	232	14.8	n/a	n/a	n/a
Meridol	Mund- spüllösung	6 €	400	10	0.15	не	да	да	не	добро	добро	AmF SnF ₂	не	да	да	4	228 ³⁾⁵⁾	n/a	n/a	n/a	n/a
Theramed	3D-Clean 3fach aktive Mundspülung	5 €	500	Дозатор	-	да	да	не	не	добро	неза- дово- лител- но ¹¹⁾	CHX	не	да	да	6	222 ²⁾	18.5	0.0008	n/a	n/a
BioRepair	Zahn- und Mundspülung mit naturidentisch- em Zahnschmelz	7 €	500	20	0.28	да	да	не	да	няма	неза- дово- лител- но ¹⁰⁾	Цинк РСА, Цинков Карбонат Хидрок- сиапатит	не	да	да 2	5.9	n/a	2.5	n/a	n/a	n/a
Odol-med3 Junior	Zahnpül- Lösung	3 €	300	10	0.1	да	да	не	не	добро	добро	AmF	не	да	не	6.3	234 ²⁾³⁾	n/a	n/a	0.07	n/a
Weleda	Bain de Bouche à la Myrrhe	6 €	500	няколко капки	-	не	да	не	не	няма	Неза- дово- лител- но ¹²⁾	Етерични масла, Смирна, Ратанхиа корен	не	не	Да ⁹⁾	5.1	<10	62.5	n/a	n/a	n/a
Elmex	Sensitive Zahnpülung mit Aminfluorid	5 €	400	10	0.13	да	не	не	не	добро	задо- воли- телно	AmF	-	да	няма	4.7	237 ³⁾⁴⁾	n/a	n/a	n/a	n/a
Gum	Sensi VitalGum Sensi Vital	5 €	300	10	0.17	да	не	не	не	добро	Няма ⁸⁾	не	не	да	не	6	242	n/a	n/a	n/a	n/a
Dynexan	proactiv 0,2 % CHX antiseptische Lösung	6 €	300	10	0.2	не	да	не	не	няма	много добро	CHX	не	да	не	5.7	n/a	n/a	0.2	n/a	n/a
Бележки: 1) CHX - Хлорексидин 2) NaF - Натриев флуорид 3) AmF - Амин флуорид 4) KF - Калиев флуорид 5) SnF2 - Калаен флуорид 6) CPC - Цетилпиридин 8) не претендира 9) Слаба концентрация 10) Недостатъчни научни доказателства 11) Ниско съдържание на Хлорексидин 12) Чрез разреждане на фактора на 100																					

продължение от стр. 18

Зъбен камък и чувствителност на венците

Някои от тестваните води за уста съдържат вещества, които предотвратяват натрупването на зъбен камък. Такова вещество е цинк хлоридът 0.2% и е с клинично доказан ефект. Пастите за зъби с активни съставки срещу зъбен камък са препоръчителни за хората, предразположени към бързото му натрупване.

Само няколко от изследванията доказват намаляване на чувствителността на венците при използване на вода за уста. За да има ефект, трябва ежедневно да използвате вода за уста, съдържаща калиеви съединения.

При водите за уста, които са ефективни поради наличието на етерични масла, основна съставка е алкохолът, който се използва като разреждател. Има противоречиви мнения за това дали е добре да се използва алкохол във водата за уста. Поради възможните рискове при употребата от деца, Германският Федерален институт за оценка на риска (German Federal Institute for Risk Assessment (BfR, 2003) препоръчва да се ограничи съдържанието на алкохол или въобще да не се използва.

Какво представлява гингивитът?

Гингивитът е възпаление на венците, причинено от наслаждане на плака. То е обикновено явление при възрастните, а бременните и болните от диабет са предразположени към него.

Лечение на гингивит

Лечението се изразява в изстъргване или отстраняване на натрупаната плака, което се извършва от стоматолог и понякога е болезнено. Може да се наложи процедурата да се прави ежегодно. Добре е да обърнете по-голямо внимание на личната хигиена: редовно мийте зъбите си - поне два пъти на ден. Някои лекари дори препоръчват това да става след всяко хранене. Ако не обърнете внимание на възпалението на венците, може да се развие пародонтоза.

Нелекуваният гингивит води до пародонтоза. Симптоми на пародонтоза

Освен споменатите симптоми се появява и лош вкус в устата, лош дъх и болка при ядене на горещо, студено или сладко. С времето зъбите се отделят от венците. Колкото и да е сериозно това заболяване, то обикновено е безболезнено. Ето защо е важно да потърсите стоматолог. Ако бъде открито в начален стадий, може да се избегнат много неприятности, включително загуба на зъбите.

ЛЮБОПИТНО

Повърхностно активно вещество

При тестването видът на повърхностното активно вещество се определя с помощта на инфрачервена спектроскопия. Чрез инфрачервените спектри на поглъщане може да се определи строежът на молекулата на различни органични и неорганични вещества с относително къси молекули. Съдържанието на съставките се определя чрез два етапа на анализиране.

Флуорид

Съдържанието на флуорид се определя с йоноизбира-

телен електрод, в съответствие с немските стандартни методи за изследване на водата, отпадъчните води и утайки (*DIN 38 405, Teil 4, Deutsche Einheitsverfahren zur Wasser-, Abwasser- und Schlammuntersuchung*).

Експертна оценка

Експертната оценка на водите за уста се извършва въз основа на измерените стойности и информацията, предоставена от производителя на опаковката, след анализ на специализирана литература и научни открития.

Как тествахме?

В теста на Международната организация за потребителски проучвания и тестове (ICRT) са включени 18 вида вода за уста.

Закупуване на тестовите модели: 2009

Проучване на цените: ноември 2010

Тествани са следните показатели:

Стоматологична оценка

Включва оценка на способността за предотвратяване на кариес чрез измерване на количеството наличен флуорид и възмож-

ностите за предотвратяване на зъбна плака и гингивит.

Активните съставки

Изследвано е наличието на активни съставки, действащи срещу появата на зъбен камък, пародонтит и гингивит.

Декларация

Извършена е проверка за наличие на предупредителна декларация за рискове при употреба от деца, и наличие на активни съставки за осигуряване на желания ефект.

Химикотехнически свойства

Измерено е съдържанието на pH, флуорид, алкохол, хлорхексидин, цетилпиридин хлорид и масло от чаено дърво в изследваните води за уста.

Цена за една доза

За по-обективно сравнение на цените е изчислена цената на една доза от продуктите на базата на цената за опаковка и препоръчителното количество за една доза.

Как да изберем безопасна ученическа раница?

Ако тежестта пада само върху едното рамо, има опасност от изкривяване

Преди първия учебен ден разнообразието от ученически стоки е голямо. Асоциация „Активни потребители“ предупреждава родителите и учениците да внимават при избора на раница. Обикновено потребителите гледат външния вид и цената, но при ученическите чанти трябва да се обръща специално внимание и върху модела. Така се избягват различни рискове за здравето на подрастващите.

Най-добрият модел ученическа раница е предназначена да се носи върху двете рамена. Тя не трябва да е по-широка от раменете, да стърчи над тях или да пада под кръста на детето. Тежестта ѝ е от най-голямо значение – максимум 10% теглото на детето.

На пазара се продават и други модели раници - които се носят само на едното рамо, раници за едно рамо, но с прехвърляне през врата, ученически чанти на колелца, които се дърпат от детето и др. От тях най-опасни са раниците за едно рамо, защото частично, но силно натоварване, което причиняват, води до болки, а понякога и до изкривявания.

Съвети на „АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ“ за ученическите раници:

- Пригответената раница трябва да тежи максимум 10-12% от телесното тегло на детето.
- Теглото трябва да е разпределено равномерно върху двете рамена, за да не се натоварва едностранно гръбначният стълб.
- Най-добри са ергономичните раници, чиято задна страна приема естествената форма на гръбначния стълб.
- Раницата трябва да лежи здраво на двете рамена и да свършва до таза. При преодоляване на препятствия и стъпала, добре е ръцете да държат презрамките.
- За поставяне и сваляне на раницата се използва маса, чин или стол. Гръбначният стълб не трябва да се усуква или прегърбва, защото товарът, който се повдига с извит гръб, упражнява екстремнен натиск върху гръбначните прешлени.

Внимание родители!

Над 75% от децата носят чанти, които са по-тежки от препоръчителното за тяхната възраст и тегло. Уверете се, че детето ви подрежда раницата си правилно и носи само неща, които са му необходими за съответния ден. Някои деца намират за по-лесно да пхнат всичките си учебници и тетрадки в раницата, вместо да я подреждат всеки ден. Други носят непрекъснато със себе си гуменки и шорти за физическо, боички и т.н.

Най-тежките учебници и тетрадки трябва да са най-близо до гърба при носене. Ако тежките неща са в по-външната част на чантата, това променя центъра на тежестта на детето и води до излишно напрежение в гърба. Учебниците и тетрадките не трябва се движат вътре в раницата по време на носене. Това отново разстройва центъра на тежестта. Използвайте раници с отделения.

Как да съхраняваме дрехите?

Всяка дреха и материя има своите специфични нужди. Ако се грижим добре за тях, те ще останат красиви за по-дълго

При смяна на сезоните

Важно е къде и как съхраняваме дрехите. При всяка смяна на сезона и прибиране на дрехите е добре да почистим гардероба и да го проветрим. Това предотвратява влагата и намалява възможността за поява на лоша миризма. Зимните якета не се закопчават, защото от дългото седене в гардероба могат да се деформират.

Проветряване на дрехи

Това е важна част от добрата им поддръжка. Дрехите обикновено се съхраняват на закачалки, в калъфи и на тъмно, за да не се увреждат и избеляват от дневната светлина. През определен интервал от време обаче дрехите се изваждат за проветряване. Ако не позволяват пране или химическо чистене, може поне да ги почистим с четка.

Ароматизиране

Ароматизирането на гардеробите може да стане чрез използване на суха хвойна, карамфил, канела, лавандула и други естествени продукти.

Сгъване на дрехи

Ризи - женските ризи се съхраняват на закачалки, докато мъжките могат да се сгъват, но се подреждат на кубчета, като веднъж яката е от едната страна, а следващата риза се слага с яката в противоположната посока.

Панталони - най-доброто място за тях е на закачалката. Ако имат ръб, сгъването става по него.

Пуловери - препоръчва се съхраняването им да бъде на хоризонтални рафтове.

Палта - тежестта на палтото и неподходяща за него закачалка могат да повредят правилната му форма. Може да ги опънем добре на закачалката, като ги подплатим с вестници по раменете.

Предпазване от молци - това е враг номер едно на вълнените дрехи. Може да използваме нафталин срещу тях, който се поставя в шкафа или гардероба. За по-голяма сигурност може да добавим и изсушена хвойна в джобовете на вълнените дрехи.

Премахване на петна

1. **Плодове** - ако петното е върху коприна може да използваме малко оцет и вода. При памука ще е от помощ вода с малко амоняк и вода с пероксид.

2. **Масло и олио** - при естествените тъкани петното се поръсва с талк и търкаме. Ако не излезе, може да използваме трихлоретилен.

3. **Восък** - восъкът се нагрива, като петното се поставя между абсорбираща хартия.

4. **Масло** - чист спирт и абсорбираща хартия ще помогнат срещу петното.

5. **Дъвка** - най-разумно е да се опитаме да я изстържем от материята, като преди това я втвърдим например с кубче лед.

6. **Ръжда** - петно върху кожа се третира с вода и спирт. Вода и амоняк се използват за петно върху вълна.

Съхранение на плодове и зеленчуци

Най-добрата температура за плодовете е между 7 и 13°C

През лятото консумираме повече пресни плодове и зеленчуци, течности и разхладителни напитки. Менюто ни изобилства от по-леки храни. Как да съхраняваме продуктите, които сезонът ни предлага в изобилие, и да спестим време и пари? Добре е да имаме предвид няколко основни техники за съхранение на храната по-дълго време, въпреки високите температури.

1. В хладилника може да се съхраняват следните плодове - ябълки, круши, ягоди, череши, киви, смокини, грозде, сини сливи, кайсии.

2. Зеленчуци, които са подходящи за хладилника - спанак, моркови, целина, репички, салатата.

3. Плодове и зеленчуци, които не се препоръчва да се държат в хладилника, защото ще потъмнеят - банани, ананас, пъпеш, картофи, тиквички, домати и краставици.

4. Плодовете не е добре да се затварят в контейнери или в пластмасови съдове. Те

трябва да могат "да дишат".

5. Ябълките са издръжливи, но се запазват още по-дълго, ако ги държим в найлонови торбички и ги измиваме със студена вода веднъж седмично.

6. Малотрайни плодове като кайсии, нектарини, круши и сливи не трябва да се съхраняват заедно с такива, които издържат по-дълго. Същото се отнася и за презрелите и неузрели плодове - първите може да причинят гниене на вторите.

7. По-добре е да се купуват плодове и зеленчуци в по-малки количества, за да престоят за по-кратко.

8. Температура между 7 и 13°C може да запази живота на плодовете до 22 дни.

9. Има плодове, които позволяват замразяване и съхранение за по-дълго. Това са ананас, ябълка, кайсия, черни череши, ягоди. Съхранението по този начин не трябва да е за повече от 6 месеца. Тропическите плодове и гроздето не са подходящи за замразяване.

Преди да купим...

Вече можем да купим разнообразни плодове през всеки сезон. Най-добрият избор обаче е да вземем сезонните плодове. През пролетта и лятото купуваме освежаващи и богати на вода плодове като ягоди, диня, пъпеш. През есента е хубаво да се храним с по-енергийни и захарни плодове като грозде и круши. През зимата цитрусовите плодове, богати на витамин С, са много полезни. В магазина трябва да избираме плодове с хубав цвят, без наранявания, петна или меки участъци. Затова, когато купуваме, се препоръчва да взимаме непакетирани плодове, за да ги изберем по-лесно. Ако няма да консумираме плодовете веднага, по-добре да ги купим не напълно узрели. Вкъщи ще имат възможност да дозреят на стайна температура.

Електронните фактури

Няма нищо по-удобно от това да се понесеш по зелената вълна. Бизнесът го знае. А потребителите?

Напоследък е модерно да се говори за екология и опазване на околната среда и компаниите масово яхнаха вълната. Много банки, телекоми и др. призоваха потребителите да се откажат от хартиената фактура и да получават извлеченията си само онлайн. Използването на електронни фактури от доставчиците на различни услуги безспорно е по-екологично съобразен метод, отколкото печатането им на хартия и изпращането по пощата. Малката подробност, която се изпуска и остава незабелязана сред големите рекламни кампании, целящи подкрепата на потребителите за „зелената инициатива“ на дадена компания, е, че мотивът зад издаването на електронни фактури не е „зелен“. Трябва ясно и на глас да кажем, че потребителите са тези, които дават принос „в зелено“ и щадят природата, като се отказват от хартията, докато подбудите на бизнеса са финансови. Единствено и само – по-малко разходи. Електронните фактури спестяват пари. Затова нека не се заблуждаваме - всички послания за това колко е „зелена“ дадена компания са преди всичко маркетингова стратегия.

И ако избираме доставчик на услуга на принципа коя компания се съобразява повече с околната среда и климата, трябва да направим по-материално проучване от това дали предлага електронни фактури. Трябва да се запознаем по-подробно с корпоративната социална отговорност на компанията. Това

означава фирмите да работят доброволно, без принуда от държавата или закона, за постигане на социални и екологични цели по време на всекидневната работа. Това е дългосрочна стратегия, която обаче се измерва в усилия и практики, прилагани всеки ден от компанията и нейните служители.

Друг интересен факт, с който често се злоупотребява по рекламни кампании и който е слабо известен е, че хартията се прави от остатъчен дървен материал от други индустрии. Затова, за съжаление електронната фактура не спасява отрязването на дървечето и доставчиците на услуги си го приписват с цел реклама.

Проблемът е, че много компании решават да похарчат милиони долари или евро за телевизионни реклами. Заблуда е обаче да смятаме, че наличието на жълто или зелено цвете до логото на компания, произвеждаща или продаваща петрол, я превръща в много полезна за околната среда и планетата.

И все пак, въпреки че заслугите отиват в погрешна посока, електронната фактура си остава полезно и „зелено“ хрумване. Спестява ресурс, не харчи вода, не й е необходим транспорт, който на свой ред допълнително замърсява околната среда, следователно природата ни е благодарна.

**АБОНИРАЙТЕ СЕ
ЗА СПИСАНИЕ**

! АКТИВНИ
ПОТРЕБИТЕЛИ

“АКТИВНИ ПОТРЕБИТЕЛИ” е списанието, което помага

- да намерите най-добрата покупка
- да получавате най-доброто качество срещу парите си
- да познавате правата си
- да сте информирани за важните потребителски теми
- спестява време, безпокойство и пари
- представя стоките сравнени по техните цени, работа и надеждност

Устойчиво потребление

Как да живеем с грижа за околната среда и бъдещето на децата си

„Начин на живот с по-малко егоцентризъм“, „Нов път, в който всеки отчита какво прави и как го прави“, „Потребление, което се грижи повече за здравето на всеки, здравето на Земята и здравето на останалите“. Горните цитати се опитват да дефинират какво е устойчиво потребление. В доклада на Световната комисия за околна среда и развитие, известен като доклад „Брунтланд“, е дадено международно признато определение. Устойчивостта е обяснена като „посрещане на потребностите на настоящето без компромис с възможността на бъдещите поколения да посрещат своите потребности“. Казано накратко – да живеем с грижа за бъдещето на децата си.

Устойчивото потребление е един от модулите, в който проектът за онлайн обучение на потребителите DOLCETA - www.dolceta.eu отговаря на стотици въпроси, свързани с ресурсите, промяната на климата, управлението на отпадъците, начина на живот на съвременния човек.

В раздела, посветен на ресурсите, потребителят ще научи как да използва рационално водата, да се грижи за нейната чистота, да пере, да полива градината си и да върши домакинската си работа с грижа за околната среда. Дадени са ценни съвети за ефективността на отоплението в дома, за избора на отоплителни и охлаждащи уреди и др. Ако се чудите какво е „здравомислещо“ земеделие, и съответно - защо имаме основание да се притесняваме от генетично – модифицираните храни, www.dolceta.eu отговаря на тези въпроси. Цял раздел от модула „Устойчиво развитие“ е посветен на начина ни на живот. Засегнати са теми като грижата за личността и доброто здравословно състояние, дома, облеклото,

отмората, пътувания, почивки, транспорт и храна.

Оттам ще научите повече за производството, предлагането и консумацията на храни и напитки. Това ще ви помогне да разберете концепциите на устойчивото хранително производство и това, с което вие може да помогнете при информирания избор като консуматори. Какво съдържа нашата храна, как да я избираме и приготвяме, какво е въздействието ѝ върху околната среда, хората и животните - всички проблеми на устойчивата консумация са подробно описани и обяснени.

Важен фактор при избора на стока е нейната безопасност. Има множество разработени стандарти, гарантиращи безопасността на храните. Въпреки това за потребителя все още е трудно да направи обективен избор при покупката на храна, тъй като стандартите се различават по отношение на дейност, документация, прозрачност, контрол и използване. На <http://www.dolceta.eu> може да се запознаете подробно със стандартите за безопасност на храните.

Въпросите как да избираме храните и от къде да ги закупим възникват пред всеки потребител, когато прави своя избор. В подраздела „Как избираме храните“ ще получите информация, която ще ви помогне да направите по-добър избор на хранителни продукти, като се съобразите с екологичните, икономическите, социалните и здравните последици. От важно значение са етикетът и маркировката на стоката. В сайта има полезна информация също и за предимствата и недостатъците на местата, от които пазаруваме, както и за консервиране на храните.

Начинът на приготвяне на храните има важно значение както за здравето на хората, така и за околната среда. В подраздела „Как приготвяме храните“ се разглеждат различни идеи за по-здравословно хранене, съчетано с методи и начини за намаляване на обема на хранителните отпадъци в домакинството.

В раздела, посветен на добрия външен вид, потребителят може да научи как желанието ни да изглеждаме добре е свърза-

но с въпросите на устойчивостта - как да направите избор при покупката на козметични продукти и продукти за лична хигиена, съвети за отговорното използване на водата и енергията и изхвърлянето на отпадъци при поддържане на личната хигиена, как едновременно да поддържаме добра физическа форма и да не вредим на природата, как да се обличаме със стил и по устойчив начин.

Не е изненада, че изборът ни на жилище също има отношение към устойчивото развитие. В подраздела „Мебелиране на жилище“ можете да прочетете идеите за това как да обзаведете своя дом. Тук ще намерите информация и съвети за отговорния избор на мебели, за отоплението за вашето жилище, за избора на енергийно ефективни уреди и осветление и ще се запознаете с маркировките за енергийна ефективност.

Важно е да поддържаме и стопанисваме дома си по устойчив начин. Трябва да сме добре запознати с почистващите препарати, които използваме и да знаем как да се погрижим за домакинските отпадъци, без да навредим на околната среда. Прочетете интересна информация и полезни съвети по тези въпроси, а също и как да поддържаме градината си еко съобразно в останалите подраздели на тази секция.

В раздела, посветен на придвижването, ще намерите адресите на различни организации и информация, относеща се до устойчивото придвижване. Транспортните системи имат голямо въздействие върху екологията, социалната и икономическата ситуация на планетата. Те дават възможност на хората да се придвижват по-бързо и безопасно в градските условия, което им позволява да спестят време и усилия, пътувайки до местата за работа и забавление.

Ето защо трябва да се обърне специално внимание при избора на транспорт, тъй като придвижването с едни транспортни средства има редица предимства пред придвижването с други. Също така е важен и изборът на гориво. Можете да намерите интересна информация за различните видове алтернативни горива (биодизел, етанол, биогаз) и алтернативни превозни средства (хибридни, електрически, соларни автомобили).

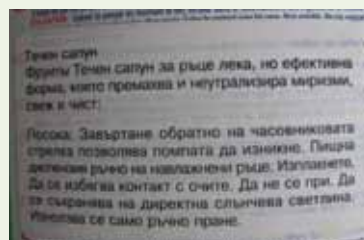
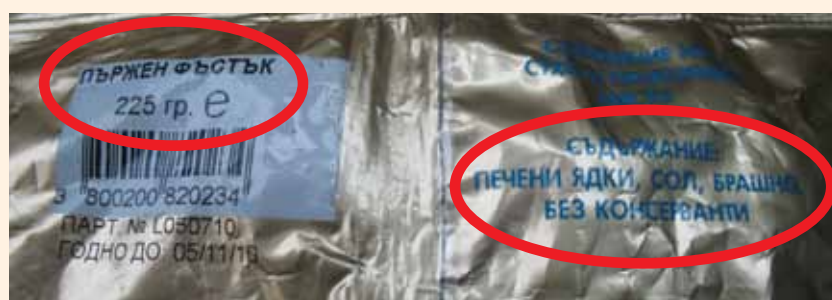
Изгубени в превода

Печени ядки, модел „пържен фъстък“; сапун, който трябва да се държи на слънце и цифрова телевизия през крив макарон

1. Задача - закачка

Известен факт е, че консумирането на ядки стимулира мозъчната дейност. Вероятно по тази причина фирма Rois хвърля ръкавица на клиентите си, като ги изправя пред сложна главоблъсканица. Върху лицевата страна на опаковка фъстъци, произведени и пакетирани от Rois, четем: „Печени ядки“. На гърба обаче пише: „Пържен фъстък, 225 гр“. Ако се чудиш дали тези фъстъци са печени или пържени, може да погледнеш съдържанието, отпечатано отново на гърба, което гласи: „Печени ядки, сол, брашно, без консерванти“. Резултатът е 2:1 за „печени“ срещу „пържени“. В крайна смет-

ка май фъстъците ще се окажат пържени. Или първо са печени, а после са пържени? За съжаление дори изяждането на 225 грама не помага на потребителя да открие отговора на загадката.

2. Дръжте сапуна на слънце!

„Завъртане обратно на часовниковата стрелка позволява на помпата да изникне“.

„Да се съхранява на директна слънчева светлина“. Вносителят на този течен сапун е решил да спести пари и да повери „преводаческите услуги“ на софтуер за машинен превод. Последният или не е бил в настроение, или е проявил странно чувство за хумор. В резултат, вместо инструкции за употреба на български език, върху етикета се мъдри нещо средно между дезинформация и виц.

3. Фал старт

Мобилният оператор Виваком разпространи рекламни брошури за поредната си неустойима промоция. Сключваш договор за пакет „Старт“ и плащаш само по 4.90 лв. на месец за 40 телевизии. От вътрешните страници на брошурата научаващ, че след третия месец таксата ти скача двойно и трябва да плащаш по 9.80 лв. на месец до края на договора, иначе ще гледаш телевизия през крив макарон.

Време за реклама

„Guerilla marketing” е добре познат по света алтернативен начин на реклама, който цели да създаде уникално, завладяващо и провокативно впечатление в потребителя и по този начин да го привлече към определен вид продукт или услуга. Тук на преден план излизат не „големите пари” и скъпите рекламни кампании по медиите, а по-скоро се разчита на въображение, енергия и инвестиране във време. Обикновено посланието на търговеца застига потребителите на различни места – улица, парк, търговски център, градски транспорт и други. Идеята е с минимални ресурси да се обхванат максимален брой потребители и да се извлече максимален резултат.

Ако в горещ ден на плажа ви спрат момиче и момче например, изрисувани в реклама на разхладителна напитка, които ви приканват да посетите близкото магазинче и да си купите от тези напитки – това е „guerilla marketing”. Собственикът на местен магазин с минимални средства „краде” клиентите на големите компании за безалкохолни напитки и на веригите супермаркети, похарчили стотици хиляди евро за реклама. Така този метод се оказва печеливш, защото е евтин, оригинален и най-важното дава резултат.

Кои търговци прибягват към алтернативната реклама?

Малките и средни търговци. Оказва се, че за тях е по-лесно да стигнат до потребителите от големите корпорации, защото по правило се намират по-близо до хората. Затова потребителите могат да очакват рекламни трикове и маркетингови изненади именно от малките и средни търговци.

Къде се крие тайната на успеха?

Колкото по-странен и необичновен е методът на реклама, толкова повече общественото внимание ще привлече. Целта на тази реклама е да ангажира чрез агресивни техники, които могат да шокират, разсмеят или убедят потребителя, че желае и дори има нужда от продукта.

Каква е опасността за потребителите?

Рекламата по телевизия, радио и други средства за масова комуникация обикновено се регулира от съответните власти, те следят и за истинността на посланието. Рекламата например не може да е заблуждаваща. Но това не винаги е валидно и при „guerilla marketing”. Затова бъдете нащрек. Не всичко, което ще ви кажат, е истина, и не винаги примамливите цветове на рекламната кампания и хубавите модели гарантират за качествен продукт. От голямо значение тук е и целта, и видът на алтернативната кампания – дали тя цели еднократно привличане на голям брой клиенти,

или залага на добро име и поддържане на редовни клиенти. При втория случай е по-малко вероятно да попаднете на заблуждаваща реклама.

Пример за алтернативна реклама

Местен фризьор наема група студенти да се разхождат сред колегите си с по един кашон на главата. Върху фанелките си те носят надпис: „Фризьорски салон „Диди”? Следващият път елате в салона на Мария, улица Хан Аспарух, 20!” Нестандартна, агресивна и запомняща се кампания, която цели да привлече клиентите от единия фризьорски салон в другия. Дава ли ви гаранция обаче, че Мария е по-добър фризьор от Диди?

Покупки на кредит

Планирам да си купя нова кола, но нямам достатъчно пари и обмислям да изтегля кредит. Колко ще ми струва? Как ще го върна?

Активният потребител знае, че плаща повече, ако плаща на вноски, отколкото ако плати в брой. Преди да подпишете договор за кредит, трябва да получите ясна информация за крайната цена на кредита, включително: колко ще платите под формата на лихви, всички такси и административни разходи, които банката ще ви начисли за кредита, колко ще плащате всеки месец и за колко месеца, годишния процент на разходите (ГПР). ГПР ви помага за намирането на най-добрата оферта. Колкото е по-нисък ГПР, толкова е по-малка цената на заема. От 1-ви юни 2010 г. вече имате право да размислите и да прекратите договор за кредит до 14 дни след подписването му, без да посочвате мотивите си.

Опасни стоки

Вид на стоката

Акcesoар за коса – детска диадема

Описание на продукта

Детска диадема, изработена от пластмаса, от вътрешната страна снабдена с два реда остри зъбци. От външната ѝ страна има триъгълна текстилна

кърпа, върху е залепена плътка от изкуствена коса, а в краищата на кърпата е пришита още изкуствена коса, съответно в три нюанса – руса, кестенява и черна.

Върху етикета на стоката има описание на български език, което гласи: коледна шапка, материали – 100% полиестер, вносител „Юнипри“ ЕООД, произход - Китай

Страна на произход

Неизвестна

Вносител

Неизвестен

Дистрибутор

ЕТ „Павлина Генова“, гр. Габрово

Опасност/естество на риска:

Риск от нараняване на главата, както и от задавяне и последващо задушаване. Стоката не отговаря на изискванията за безопасност съгласно БДС EN 71-1 по показатели „Острота на върхове“ и „Цилиндър за малки части“. Острите върхове може да доведат до нараняване на главата на малки деца, а отделните части – малки ластичета, могат да бъдат погълнати и да предизвикат задавяне и задушаване.

Вид на стоката

Нафталин Jolly plus

Описание на продукта

Нафталин, който на външен вид прилича на бонбони (дражета) с кръгла форма, бял цвят, цветна найлонова опаковка и надпис на латиница – Jolly plus, ANTITARMICO PROFUMATO, per armada e cassette, 4 MESI DI EFFICACIA, Non macchia, 100 гр.

Страна на произход

Италия

Дистрибутори

„Долли“ ЕООД, гр. Плевен, „Билла – България“ ЕООД, гр. София, „Славов шопинг“ ЕООД, гр. Габрово

Опасност/естество на риска:

Химически риск. Риск от отравяне и от задушаване. Стоката не отговаря на изискванията за безопасност съгласно БДС EN 71-1 по показател „Цилиндър за малки части“ и съгласно направената оценка за риска, представлява сериозна опасност за здравето на децата. Нафталинът е привлекателен за тях поради външния си вид и поглъщането му може да доведе до задавяне и задушаване. Досегът с нафталин на малки деца може да доведе също и до раздразнение, парене, отравяне.

Актуален списък с всички опасни стоки, забранени за реализация на българския пазар, може да бъде намерен в интернет страницата на Комисията за защита на потребителите на адрес: <http://bit.ly/coNXN9> и в страницата на Държавна агенция по метрологичен и технически надзор на адрес <http://bit.ly/cTkGe0>

В следващия брой четете:

**Сравнителен тест
на авиокомпании**

**Сравнителен тест
на енергоспестяващи
лампи**

**Какво показва проучването
“Таен клиент” в офисите
на мобилните оператори**

**АКТИВНИ
ПОТРЕБИТЕЛИ**

ул. Врабча 26, София 1504
тел. 989 01 06, bnar@bnar.org
www.aktivnipotrebiteli.bg

Активни потребители не публикува
търговски реклами. То се издържа
само от вас. Купувайки списанието,
вие поддържате независимостта му
от интересите на търговците!